

صاحب امتیاز و مدیر مسئول: فیروز اسماعیلی نژاد
زیر نظر شورای سیاستگذاری
سر دبیر: امید اسماعیلی
دبیر تحریریه: یونس رستمی
امور اجرایی: امید عباسی راد

امور روابط عمومی: رضا دارابی
چاپ: گنجینه مینیا تور - شاخه سبز
توزیع: موسسه کبان رسان
صفحه آرایی: زهرا غلامی

عضو انجمن صنفی مدیران نشریات ایران
عضو انجمن صنفی مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات کشور

پست الکترونیکی (E-MAIL):
Eghtesaramad@gmail.com
نشانی سایت: Eghtesadsaramad.ir

نشانی دفتر مرکزی:
تهران - میدان فردوسی - کوچه امیر سلیمانی
بن بست گل پرور پلاک ۷-واحد ۲۷
تلفن مرکزی روزنامه: ۰۲۱-۶۶۳۴۲۱۰۸

سازمان شهرستان ها:
۰۲۱)۶۶۷۳۴۶۸۷
۰۹۱۹۸۵۴۳۹۹۶

جراپی تفکیک وزارتخانه ها در گزارش «اقتصادسرآمد»

طنز تلخ تفکیک و ادغام

وزارت صمت تفکیک می شود

تجارت" تشکیل شد. در ادامه ادغام ها در سال ۹۰، وزارتخانه "تعاون، کار و رفاه اجتماعی" نیز از ادغام سه وزارت "کار و امور اجتماعی"، وزارت "تعاون" و وزارت "رفاه و تأمین اجتماعی" تشکیل شد. شایان ذکر است که در تاریخ ۸ دی ماه سال ۱۳۸۹ نیز "سازمان تربیت بدنی" و "سازمان ملی جوانان" با یکدیگر ادغام شدند و وزارتخانه جدیدی با نام "ورزش و جوانان" شکل گرفت.

دولت وقت هدف از این ادغام ها را "کاهش تعداد وزارتخانه ها برای کوچک سازی دولت" و "مقابله با موزی کاری در ساختار اداری و اجرایی دولت" عنوان نموده بود.

حال بعد از گذشت شش سال از این ادغام ها، حسینعلی امیری معاون امور مجلس رئیس جمهوری از ارائه لایحه تفکیک سه وزارتخانه "صنعت، معدن و تجارت"، "راه و شهرسازی" و "ورزش و جوانان" به مجلس خبر داده تا در صورت تصویب، کابینه دولت دوازدهم بر اساس ساختار جدید تشکیل شود.

به گفته کارشناسان و موافقان تفکیک وزارتخانه ها، برخی ادغام های انجام شده در سال ۹۰ با مشکلاتی نیز همراه بوده اند که دولت یازدهم را مجبور به انجام این کار کرده است. بعد از ادغام های سال ۹۰ انتظار می رفت که کارایی، بهره وری و چابکی دولت افزایش یابد اما عملا این اتفاق رخ نداد و حتی این ادغام ها نه

تتها باعث کوچک سازی دولت و کاهش تصدی آن نشد بلکه پیچیدگی های تازه ای را نیز با خود به همراه داشت. در این چند سال مشاهده شد که برخی حوزه هایی که با یکدیگر ادغام شدند هیچگونه سنخیتی با یکدیگر نداشته اند و در برخی موارد یکی از دو بخش ادغام شده قربانی دیگری شده است. به عنوان مثال در ۶ سال گذشته در وزارتخانه "راه و شهرسازی" دو وزیر بر مسند هدایت این وزارتخانه قرار گرفته اند که تخصص هر دو در زمینه مسکن بوده و این باعث قربانی شدن حوزه حمل و نقل شده است. همچنین در وزارتخانه ورزش و جوانان، وزیر بیشتر در جهت ورزش قدم برداشته اند تا امور جوانان. در وزارتخانه "صنعت، معدن و تجارت" هم که از ادغام دو وزارت "صنایع و معادن" و "بازرگانی" تشکیل شده است نخستین وزیر با رویکرد بازرگانی و دومین وزیر با رویکرد صنعتی در این وزارتخانه نوپا مشغول به کار شده اند. در هر دوره بخش مقابل مهجور واقع شده به طوری که اهداف تشکیل این وزارتخانه محقق نگردیده و به نظر می رسد پروژه ادغام این دو وزارتخانه سابق با شکست مواجه شده است.

این ادغام و تفکیک از همان ابتدا موافق و مخالفانی داشت و اکنون نیز که زمزمه تفکیک دوباره وزارتخانه های ادغام شده به گوش می رسد بار دیگر اظهار نظرهای مخالف و موافق آغاز شده است.

گروه صنعت و تجارت- زمزمه های تفکیک وزارت صنعت، معدن و تجارت این روزها به گوش می رسد. بر اساس ماده ۵۳ برنامه پنجم توسعه تصمیم گرفته شد در راستای کوچک سازی دولت، تعداد وزارتخانه ها از ۲۱ به ۱۷ وزارتخانه کاهش یابد. در کمتر از شش سال دولت یازدهم به این نتیجه رسید که تصمیم ادغام برخی وزارتخانه ها اشتباه بوده است و به همین منظور اخیرا دولت طرح تفکیک سه وزارتخانه را مطرح نموده است. در این نوشته به بررسی این ادغام و تفکیک ها و ابهامات موجود پیرامون آن خواهیم پرداخت. بر اساس ماده ۵۳ قانون برنامه پنجم توسعه دولت مکلف شده بود تا یک یا چند وزارتخانه را به نحوی ادغام کند که تا پایان سال دوم برنامه، تعداد وزارتخانه ها از ۲۱ به ۱۷ وزارتخانه کاهش یابد. به همین منظور دولت دهم در سال ۱۳۹۰ ادغام چند وزارتخانه با یکدیگر را کلید زد.

در راستای اجرای قانون برنامه پنجم توسعه و کوچک سازی دولت و با رای مجلس و تأیید شورای نگهبان، در ۳۱ خرداد ماه ۱۳۹۰، وزارت "راه و ترابری" با وزارت "مسکن و شهرسازی" ادغام شد و وزارتخانه ای جدید با نام "راه و شهرسازی" متولد شد. یک هفته بعد یعنی در ۸ تیرماه ۱۳۹۰ هم از ادغام دو وزارت "صنایع و معادن" و "بازرگانی"، وزارت "صنعت، معدن و

محصولات ایرانی نخواهد داشت.

مخالفتان این لایحه نیز معتقدند این لایحه با قانون برنامه ششم توسعه مبنی بر ضرورت کاهش ساختار و کوچک و چابک سازی دولت همخوانی ندارد، همچنین از زمان ادغام وزارتخانه های موضوع لایحه مدت زیادی نمی گذرد و انتزاع مجدد این وزارتخانه ها وقت این دستگاه ها را صرف استقرار، تدوین و تصویب تشکیلات جدید می کند. در نتیجه وزارتخانه از انجام وظایف خود باز می ماند.

علاوه بر این مخالفان لایحه مذکور معتقدند، مشکلات وزارتخانه ها با ادغام یا انتزاع حل نخواهد شد و نظام اداری کشور نیازمند تحول است نه تغییر. اکنون باید دی مجلس دولت را برای تفکیک دوباره وزارتخانه ها یاری می کند یا نه.

موافقان تشکیل وزارت بازرگانی معتقدند از جمله وظایف این وزارتخانه، تنظیم بازار محصولات است که در سایه ادغام چند سال پیش به فراموشی سپرده شده و متولی مشخصی برای آن وجود ندارد؛ اما تأکید بر تشکیل وزارت بازرگانی با هدف تنظیم بازار و کنترل قیمت ها در حالی مطرح شده است که تجربیات گذشته نشان دهنده خلاف این ادعا است و آمیدی به سامان بخشی مشکلات مطرح شده در بخش تنظیم بازار و کاهش قیمت کالاهای اساسی سبب غذایی مردم با تشکیل وزارت بازرگانی وجود ندارد. به عبارت دیگر، افزایش قیمت محصولات وارداتی به کشور طی چند ماه گذشته به خوبی نشان دهنده این موضوع است. علاوه بر این، وزارت بازرگانی در صورت احیا فقط به دنبال افزایش واردات خواهد بود و انگیزه ای برای تقویت تولید صادرات

موافقت بانک مرکزی با واردات کالا بجای بازگشت ارز صادراتی

وزیر صنعت، معدن و تجارت گفت: بانک مرکزی موافقت کرده است که صنعتگران در سال ۹۸ به هر میزان صادرات داشته باشند و در چارچوب دستورالعمل بازگشت ارز حاصل از صادرات به جای انتقال ارز به کشور می توانند مواد اولیه و واسطه های بخش تولید وارد کنند.

رضا رحمانی در جلسه کنترل پروژه های برنامه های سال ۹۸ تأکید کرد: با پیگیری انجام شده بانک مرکزی موافقت کرده است که صنعتگران در سال ۹۸ به هر میزان صادرات داشته باشند و در چارچوب دستورالعمل بازگشت ارز حاصل از صادرات به کشور، به جای انتقال ارز به کشور می توانند مواد اولیه و واسطه های بخش تولید وارد کنند.

وی با بیان اینکه سیستم وزارتخانه باید بگونه ای باشد که نه فقط معاونین که بدنه وزارتخانه برای توسعه صادرات و تولید فعالیت کند، گفت: ما با ۱۵ کشور همسایه هستیم که برای توسعه صادرات به این کشورها باید برنامه و عزم جدی داشته باشیم و اولویت هم برای صادرات باید به این کشورها باشد.

وزیر صنعت، معدن و تجارت با بیان اینکه ۱۲ میلیارد دلار به عراق صادرات داریم، افزود: صادرات ایران به روسیه تنها ۳۰۰ میلیون دلار است که این رقم به هیچ وجه پذیرفتنی نیست و باید راهکارهای افزایش صادرات به این کشورها را استخراج و در یک بازه زمانی مشخص به کار ببریم.

او با اشاره به ظرفیت استان های مرزی برای توسعه صادرات، اظهار کرد: ضرورت دارد که استان های همجوار با کشورهای همسایه را فعال کنیم، چنانکه استان هایی همچون آذربایجان شرقی و غربی ارتباط بیشتری با تجارت ترکیه و آذربایجان، سیستان و بلوچستان با پاکستان و خراسان با آسیای میانه و افغانستان دارند.

او با تأکید بر نگاه ویژه به بازارهای هند و چین و آفریقا، گفت: کشورهای همسایه برای صادرات را باید به صورت یک پکیج دید، به طور مثال از مسیر بازار عراق به بازار سوریه و لبنان و عمان، بازار یمن، عربستان و شمال آفریقا و از طریق ترکیه به بازار اتحادیه اروپا دست پیدا کنیم.

رحمانی همچنین ارمنستان را به دلیل ارتباطات تجاری این کشور با دیگر کشورها، از ظرفیت بالقوه برای دست یابی به بازارهای کشورهایهایی همچون فرانسه، کانادا و... خواند و گفت: در همه کشورهای همسایه باید ریزن های اقتصادی فعال شوند و در آخر سال نتیجه فعالیت آنها را بررسی و متناسب با عملکردی که داشتند، تصمیم گیری کنیم.

او با اشاره به ۲۲ میلیارد دلار صادرات ایران به کشورها همسایه که تنها ۲ درصد از واردات این کشورها است، گفت: هدفگذاری ما افزایش ۲ برابری این رقم است که دست یافتنی ست، اما نیاز به کار مطالعاتی و اعمال برخی سیاست های تجاری دارد.

به اعتقاد وزیر صنعت، معدن و تجارت واردات کالاهای مورد نیاز کشور باید از کشورهایی باشد که به آنها صادرات داریم.

رحمانی با تأکید بر استفاده از ظرفیت بازارچه های مرزی، بر ضرورت آموزش تخصصی تجار و ایجاد شبکه های مویرگی در بازارهای هدف تأکید کرد.

او با بیان اینکه صادرات کالا نباید به هر بهایی باشد، گفت: کیفیت کالاهای صادراتی برای حفظ برند ایرانی اهمیت زیادی دارد، همچنین برنامه ریزی باید برای صادرات کالاهایی باشد که مازاد نیاز بازار داخل کشور است.

عزم ملی برای کنترل بحران سیل

در پیچه

رقابتی کردن قیمت ها بهانه دولت برای بی توجهی به گرانی مواد غذایی

عضو هیات رئیسه کمیسیون صنایع و معادن مجلس گفت: اگر چه دولت با بهانه هایی مانند رقابتی کردن قیمت ها از انجام وظایف خود سر باز می زند اما این رقابتی شدن چارچوب مشخص و معینی ندارد. عبدالله رضیان عضو هیات رئیسه کمیسیون صنایع و معادن مجلس با اشاره به ضرورت توجه مسئولان اجرایی به کنترل قیمت مواد غذایی در آستانه فرارسیدن ماه رمضان، گفت: دولت باید پاسخگوی گرانی مواد غذایی در هفته های اخیر باشد و مشخص کند برای ثبات قیمت کالاها چه مکانیزمی به کار گرفته است. باید تدابیری لازم اتخاذ شود تا با ساماندهی بازار مردم حداقل ۶ ماه آرامش داشته باشند. نماینده مردم قائمشهر و سوادکوه و جویبار در مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه یکی از دلایل اصرار نمایندگان برای تشکیل وزارت بازرگانی، ساماندهی بازار است، افزود: قیمت گذاری ها سلیقه ای است و افراد به دلیل نبود نظارت و کنترل، کالاها را با قیمت های متفاوت به فروش می رسانند. وی اظهار کرد: اگر چه دولت با بهانه هایی مانند رقابتی کردن قیمت ها از انجام وظایف خود سر باز می زند اما این رقابتی شدن، چارچوب مشخص و معینی ندارد این نماینده مردم در مجلس دهم با بیان اینکه در حال حاضر تمام اقلام بر اساس نرخ ارز محاسبه می شود، خاطر نشان کرد: سوءاستفاده از فضای روانی حاصل از نوسانات ارز، سوءافزایش قیمت کالاها شده است این در حالی است که قیمت بسیاری از محصولات، ارتباطی با نرخ ارز ندارد. /خانه ملت

حذف مالیات بر درآمد صادراتی

سرپرست سازمان توسعه تجارت ایران، بخشنامه اخیر سازمان امور مالیاتی در خصوص اعلام نرخ صفر مالیات بر درآمد صادراتی را حمایت از توسعه صادرات دانست. محمد رضا مودودی، با بیان اینکه استرداد مالیات بر ارزش افزوده در کمتر از یک ماه به نوعی، مشوق برای صادرات است گفت: اگر چه در بازه های زمانی گذشته، به مرور تخفیف ها در راستای معافیت های مالیاتی کاهش پیدا کرده بود، اما با توجه به شرایط فعلی کشور و توجه به رونق تولید در سال پیش رو اقدام سازمان امور مالیاتی کشور مبنی بر اعلام نرخ صفر مالیات بر درآمد صادراتی، اتفاق خوبی است. وی افزود: آنچه دشواری هایی در مسیر فعالیت بخش خصوصی ایجاد می کند، موضوع نحوه بازگشت ارز و چگونگی اطمینان بانک مرکزی از برگشت ارز حاصل از صادرات فعالان اقتصادی است که با تفاهم هایی که میان بانک مرکزی و صادر کنندگان صورت گرفته، امیدواریم روند آن به گونه ای شفاف سازی شود که علاوه بر رونق تولید، صادر کنندگان نیز با انگیزه بیشتری در مقایسه با سال گذشته از بستر مساعد ایجاد شده برای توسعه صادرات بهره ببرند. /صداسیما

گشایش محدود روابط تجاری ایران و کره

دبیر کل اتاق مشترک بازرگانی ایران و کره جنوبی با اشاره به اقدام کره برای تمدید معافیت از تحریم ها آمریکا در برقراری روابط تجاری با ایران گفت: براساس اخبار غیر رسمی این کشور موفق به تمدید معافیت برای خرید میعانات گازی از ایران شده اند. پویا فیروزی در رابطه با روابط تجاری ایران و کره جنوبی گفت: با توجه به مذاکره انجام شده بین ایران و کره جنوبی بعد از تحریم های یک جانبه آمریکا علیه ایران، گشایش بسیار محدودی برای برقراری روابط تجاری بین دو کشور ایجاد شد، به عنوان مثال برخی شرکت های دارویی با ایران همکاری کردند که البته میزان همکاری آنها از سطح انتظار ما پایین تر بود. دبیر کل اتاق بازرگانی ایران و کره جنوبی با اشاره به تلاش های سفارت ایران برای برقراری روابط تجاری با کره جنوبی افزود: دولت کره جنوبی اشتیاق فراوانی برای توسعه روابط تجاری با ایران دارد و حتی برای اخذ معافیت های دوم آمریکا در روابط تجاری با ایران ابراز امیدواری کرده اند. وی در پاسخ به این سوال که آیا در این مذاکرات نتایجی هم حاصل شده است، بیان داشت: معاون اقتصادی رئیس جمهور کره جنوبی پیرامون اخذ معافیت ها مذاکراتی را با مسئولان دولتی آمریکا انجام داده است و براساس اخبار غیر رسمی موفق به اخذ تمدید معافیت برای واردات میعانات گازی از ایران شده اند. وی با بیان اینکه دو مشکل عمده برای برقراری روابط تجاری ایران و کره جنوبی افزود: اولین مسئله مشکل حمل و نقل و مشکل دوم بیمه حمل و نقل است بنابراین این دو مسئله باعث شده تا حجم بسیار زیادی از مبادلات کاهش یابد. دبیر کل اتاق ایران و کره جنوبی اظهار داشت: با توجه به مشکلات مذکور بسیاری از شرکت های ایرانی مجبور به جایگزین کردن تأمین کننده ها خود شده اند. /ا فارس